

Politikerinitiativ - Skrivelse till regeringen från kommunstyrelsen med anledning av anmälnings- och informationsplikt

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Kommunstyrelsen beslutar att Nacka kommun skickar en skrivelse till regeringen för att tydliggöra kommunens ställningstagande emot en anmälnings- och informationsplikt för anställda inom skola, vård och omsorg.

Sammanfattning av ärendet

I politikerinitiativet föreslås att Nacka kommun skickar en skrivelse till regeringen för att tydliggöra kommunens ställningstagande emot en anmälnings- och informationsplikt för anställda inom offentlig sektor.

Regeringen beslutade den 30 juni 2022 om kommittédirektiv avseende åtgärder för att stärka återvändandeverksamheten (dir. Ju 2022:91). Enligt direktivet ska en särskild utredare se över delar av regelverket kopplat till återvändande och föreslå åtgärder i syfte att stärka återvändandeverksamheten för den som har ett verkställbart beslut om avvisning eller utvisning. Utifrån ett tilläggsdirektiv (dir. Ju 2023:126) till utredningen ska utredaren nu även bland annat lämna förslag på ett utökat informationsutbyte mellan myndigheter i syfte att stärka arbetet med verkställighet och försvåra möjligheterna att leva i landet utan tillstånd. Utifrån tilläggsdirektivet förlängs utredningstiden vilket innebär att uppdraget nu ska redovisas senast den 30 september 2024.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse den 15 januari 2024

Bilaga 1- Politikerinitiativet

Yrkanden

Gunilla Grudevall-Steen (L) yrkade, med instämmande av Emma Eide (C), Johanna Kvist (S), Mikael Carlsson (NL) att kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen beslutar enligt förslagen i politikerinitiativet, med ändring att byta ut ”offentlig sektor” till ”skola, vård och omsorg”, enligt följande:

” Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen beslutar att Nacka kommun skickar en skrivelse till regeringen för att tydliggöra kommunens ställningstagande emot en anmälnings- och informationsplikt för anställda inom skola, vård och omsorg.”

Beslutsgång

Ordföranden konstaterade att det fanns två förslag till beslut – förslaget från juridik- och kanslistaben och förslaget från Gunilla Grudevall-Steen (L). Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att arbetsutskottet beslutat enligt förslaget från Gunilla Grudevall-Steen (L).

Protokollsanteckning

Filip Wiljander lät anteckna följande till protokollet från Moderaterna:

”För oss är det viktigt att komma till rätta med det enorma skuggsamhälle som vuxit fram i Sverige, med 100 000 personer som är här olagligt och utan flyktingstatus. I politiken är det sällan svart eller vitt och vi tycker att det är viktigt att man som förtroendevald kan se bortom den överdrivna retoriken som vissa har. Tyvärr är synpunkter på innehållet i en utredning om informationsplikt som ännu ingen har sett ett exempel på när det inte sker. Det är inte seriöst och handlar tyvärr mer om att plocka politiska poänger än att faktiskt vilja lösa de stora problem som finns. I alla andra fall väntar man tills utredaren har presenterat sitt förslag, innan man lämnar synpunkter, och det bör man göra även i detta fall.

Bakgrunden till ärendet är att riksdagen under förra mandatperioden uppdrog åt regeringen att tillsätta en utredning om att se över vilka skyldigheter svenska myndigheter ska ha att underrätta polisen om de upptäcker att en person befinner sig i landet olagligt. Bakom detta beslut stod S, C, M, KD, L, och SD. Bara MP och V var mot. Dåvarande S-regering tillsatte utredningen och den nya M-L-KD-regeringen gav samma utredning tilläggsdirektiv om att man bör pröva om att det också ska gälla skolpersonal och vårdpersonal, i så fall i vilka situationer, och samtidigt utreda om det ska finnas undantag.

Frågan är mer komplex än vad somliga vill låta påskina. För det första finns det ett stort antal lagar i dag som innebär att man kan tvingas rapportera om utlänningar som befinner sig olovligt i landet, och som med en inskränkning inte kommer kunna tillämpas. Det är lagar som Lex Sarah, Lex Mariah, anmälningskyldighet vid oro för barn, underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen, folkbokföring, F-skatt och arbetsförmedling, anmälningsplikt enligt vapenlagen och anmälningsplikt i smittskyddslagen. Många lagar som vi i Moderaterna tycker är bra att de finns och tillämpas.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

För det andra, en stor del av svensk brottsbekämpning handlar om informationsutbyte myndigheter emellan. Vi förväntar oss att myndigheter pratar med varandra om kriminalitet de upptäcker, och då är det inte självklart att kommunens medarbetare i alla situationer ska undantas, medan andra myndigheter förväntas bidra. Arbetet med att bekämpa kriminalitet gör vi tillsammans. Det finns gott om exempel på människor som varit här olagligt, som varit i kontakt med kommunala myndigheter, och som sedan begått allvarlig brottslighet.

För det tredje, det är svårt att ta påståendet om ett annalkande angiverisamhälle seriöst när denna informationsplikt fanns i Sverige fram till 2013. Till dess var bl.a. skolor och socialtjänst skyldiga att meddela polisen om de fick kännedom om att en utländsk person uppehöll sig i Sverige utan tillstånd. Men det är nog få som skulle vilja påstå att Sverige var ett angiverisamhälle år 2012.

Att därför tydligt yttra sig på detta sätt är inte att på allvar vilja lösa de problem som finns i Sverige. Det finns ingen föreslag lag ännu, utan bara en utredning, och utredningen ska lämna förslag på undantag för informationsplikt. Vi tycker att det är seriöst att vänta in den innan vi lämnar yttranden.”

Johanna Kvist lät anteckna följande till protokollet för Socialdemokraterna:

”Det här är ett viktigt politikerinitiativ från Miljöpartiet som Socialdemokraterna stöttar, men vi valde att bifalla ändringsyrkandet då det hade möjlighet att gå igenom.

I Nacka, precis som i resten av Sverige, ska grundläggande demokratiska fri- och rättigheter gälla. Samtliga nackabor ska känna sig trygga i kontakten med Nacka kommuns anställda. Den angiverilag som regeringen och Sverigedemokraterna gått fram med hotar på en fundamental nivå just de rättigheterna och den tryggheten. Det skulle kunna innebära att till exempel en lärare blir skyldig att anmäla en elev vars familj misstänks vistas i Sverige utan tillstånd. Vi socialdemokrater känner en stark oro över de följder ett framtvingande av en sådan här lagstiftning skulle få. Lagen riskerar att skada förtroendet för våra offentliga verksamheter, inte minst på kommunal nivå. Socialdemokraterna anser därför att det är viktigt att Nacka kommun, precis som andra kommuner och regioner runt om i Sverige, tar tydlig ställning mot införandet av en angiverilag. Vi är glada över att en majoritet av partierna i kommunstyrelsens arbetsutskott vill ta tydlig ställning i frågan samtidigt som det är under all kritik att Moderaterna inte vill vara med på det.”

Alena Jukic lät anteckna följande till protokollet för Vänsterpartiet:

”Vänsterpartiet är positiva till Miljöpartiets politikerinitiativ. Att ange människor som redan är utsatta är inget personalen inom offentlig verksamhet borde tvingas att göra. Det är ett förslag som inte hör hemma i det fria, öppna och demokratiska samhället.”

Desha Svenneborg lät anteckna följande till protokollet för Miljöpartiet:

”Det är bra att det finns en bred uppslutning kring orimligheten att införa angiverilag. Lärare ska undervisa och skapa förutsättningar för lärande, vård ska ges efter behov. Punkt slut. Miljöpartiet ser det som självklart att ingen kommunanställd tvingas anmäla papperslösa, inte heller bibliotekarier eller fritidsledare. Vi tycker det är olyckligt att C och

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsens arbetsutskott

L inte vill att alla grupper ska omfattas och att de yrkade på en ändring här. Vi ser i stället ett behov av att gå längre och vara tydliga. Ett angiverisamhälle kan aldrig accepteras.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------